

Vedtak

1. Budsjett for Hordaland fylkeskommune 2016

Fylkestinget vedtek fylkesrådmannen sitt forslag til budsjett med slike endringar:

Klimautfordringa er global, men mange av løysingane finst her lokalt. Vi har eit sjølvstendig ansvar for at Hordaland blir meir miljøvenleg. Ap, KrF, Sp og SV vil difor innan kollektivfeltet sikra eit meir tenleg tilbod

slik at fleire vel å reisa kollektivt og let bilen stå. Vi stoppar veksten i prisane ut over prisveksten i samfunnet, sikrar einingstakst for dei reisande frå Arna til Bergen sentrum og set av midlar til endå fleire buss- og baneavgangar i Bergen. Vidare startar vi arbeidet med ein overordna strategi for kollektivtrafikk på sjøen, og vi slår fast at rutene må tilpassast ei ny kvardag etter kvart som nye vegar opnar.

Vi vil ta i bruk fylkeskommunen som ein positiv samarbeidsarena for kommunane, for nabofylka våre og for næringslivet. Vi vil leggja ned dagens fylkeskommune og erstatta den med regionar, med vestlandsfylka som pilotregion. Vi treng sterke kommunar som spelar på lag med næringslivet og utdanningsinstitusjonane på heile Vestlandet.

Idrett og kultur er limet i samfunnet vårt, uavhengig av kvar du bur i fylket vårt. Ap, KrF, Sp og SV har alltid framheva dugnadsarbeid i lag og organisasjonar som ein avgjerande bærebjelke i samfunnet vårt. Ulike arenaer for aktivitet er like viktig både sentralt og lokalt.

Fråfall i den vidaregåande skulen er ei omfattande samfunnsutfordring. Ap, KrF, Sp og SV vil vidareutvikla den vidaregåande skulen med utgangspunkt i nærliek, kvalitet i undervisninga og bærekraft. Skuletilbodet til ungdommen skal byggja på forutsigbarheit. Likeeins er det viktig å ha omsorg for elevane sine rettigheter og trond for helsetenester. Ap, KrF, Sp og SV vil innføra eit tilbod om skulepsykologar og setja av midlar til elev- og lærlingombod.

Miljø og samferdsel

Partia vil syta for at heile Hordaland skal vera eit attraktivt fylke med framtidsretta transportløysingar både for folk og næringsliv. Vi skal ha eit kollektivtilbod som er eit reelt alternativ til bilen og eit vegnett som legg til rette for auka verdiskaping.

Kollektivreiser må vera ein viktig berebjelke i transportløysingane i heile Hordaland. Folk må kunna reisa kollektivt til og frå jobb, barnehage og skule. I tettbygde område og spesielt Bergen må vi betra luftkvalitet og redusera køar med å få mange fleire til å reisa kollektivt. Då må vi ha eit kollektivtilbod som er brukarvennleg, bra på kvalitet og rimelig i pris.

Einingstakst NSB Arna-Bergen sentrum

For å sikra at folk som reiser mellom Arna og Bergen sentrum får like rimeleg kollektivtrafikk som bergensarar for øvrig, dekkjer vi inn heile kostnaden med einingstakst på tog mellom Arna og Bergen sentrum. Etter gjennomgang i 2014 var dette tiltaket kostnadsrekna til 6 millionar. Etter ny gjennomgang er tiltaket kostnadsrekna til 10 millionar. Fylkesrådmannen skal ta opp att samtalane med NSB for å prøve å koma til einigkeit om ei fordeling av kostnadene knytt til einingstaksten.

Samordning

Det er ei målsetjing å få mest mogeleg aktivitet/tenesteyting ut av kvar fylkeskommunal krone. Dette krev kontinuerleg evne til endring. Samferdselsfeltet i HFK er i dag fragmentert, og delt opp i mange ulike einingar, som krev mykje koordinering på tvers. Det er hensiktsmessig med ein grundig gjennomgang av heile samferdselsfeltet administrativt, og ber fylkesrådmannen leggja fram ei utgreiing som drøftar ulike måtar å organisera feltet på. Målsetjinga må vera å få meir effektiv ressursutnytting, og dermed meir ressursar til tenesteytinga.

Ferjer

Snittalderen på ferjene i Hordaland er over 25 år, og fleire nærmar seg 40 år. Det er heller ikkje alle som stettar krava om universell utforming. Det er naudsynt å stilla tydelegare miljøkrav for å få til ei fornying/modernisering av flåten i neste anbodsperiode. Ein bør mellom anna legge opp til at det kan nyttast hybride løysingar der til dømes batteri og hydrogengass vert ein del av teknologien for å få ned utsleppa.

Ved anbodsinnhenting skal det stillast krav om at også fylkesvegferjesamband skal ha lærlingepllassar.

Fyllestasjon for hydrogen og hydrogenbilar

Hydrogen er ein energiberar som kan produserast frå fornybar energi og nyttast til drivstoff eller som innsatsfaktor i industrien utan utslepp. Utvikling av ei næringskjede for hydrogen i fylket vil vere ein mogleg strategi for å redusera utslepp innan transport. Fylkestinget løyver 4 millionar til etablering av ein fyllestasjon for hydrogen på Danmarks plass. Av dei to millionane som er sett av til innkjøp av el-bilar til fylkeskommunen skal det kjøpast inn to hydrogenbilar.

Omdisponering innanfor Bergensprogrammet

Fylkeskommunen skal gå i dialog med Bergen kommune og Statens Vegvesen og sjå på moglegheitene for omprioriteringar i Bergensprogrammet frå investering til styrking av kollektivtrafikken. Omdisponeringane skal sjåast i eit kort perspektiv, dei skal øyremerkast kollektivtrafikk i Bergensområdet og skal virka fram til neste byggetrinn av Bybanen er i gang.

Busslinje Varden

Fylkestinget ber Skyss gå i dialog med innbyggjarane på Varden som har engasjert seg for å få tilbake busslinja, for å finna ei minneleg løysing på dei utfordringane som har oppstått ved omlegging av rutestrukturen.

Kollektivtrafikk på sjø

Fylkestinget ber fylkesrådmannen om å laga forslag til ein ny overordna strategi for kollektivtrafikk på sjøen. Fylkestinget ber fylkesrådmannen få vurdert ekstra kapasitet på snøggbåtruta mellom Bergen og Askøy.

Snøggbåttilbodet til Ølen

Fylkestinget bed om at nedlegging av snøggbåttilbodet til Ølen vert utsett til 1. mars slik at avklaring av rammer for mogeleg vidare drift vert klare, i samråd med Rogaland fylkeskommune. Fylkestinget ber om sak til fylkesutvalet om eventuell vidareføring av tilbodet.

Konsekvensar av endra infrastruktur

Ved endring av infrastruktur, som opning av nye vegar som gir kortare køyretid, må Skyss endra rutene fortløpende for å gje dei reisande ein mest mogleg effektiv rutestruktur.

Kollektivknutepunkt

Det er viktig å tilretteleggja for effektive kollektivknutepunkt. Med nye samferdselløysingar er Jondal eit slikt knutepunkt. Fylkestinget føreset at det vert avsett naudsynte midlar til å ferdigstilla arealet på kaien med servicebygg.

Bysyklar

Fylkestinget ber fylkesrådmannen gå i dialog med Bergen kommune med sikte på å etablere eit samarbeid om etablering av bysyklar i Bergen. Fylkestinget ber fylkesrådmannen kome tilbake med ei sak der ulike modellar for eit slikt samarbeid vert drøfta.

Masfjordbrua

Fylkestinget er positivt til eit forsøk med en konseptutlysing for Masfjordbrua, dvs. ei anbodsutlysing basert på ei rein funksjonsbeskriving. Prosjektet vil kunne verta realisert dersom fylkeskommunal eigenandel ikkje vert for mykje utover ferjeavløsing og momskompensasjon i samband med prosjektet. Fylkestinget ber fylkesrådmannen leggja fram ei sak som drøftar dette snarast (1. kv. 2016).

Klimaplan

Klimaplanarbeidet vert styrkt med 2 millionar.

Midlar til punktbetring/Trygge skulevegar

Fylkestinget set av 31,3 millionar til punktbetringar på fylkesvegnettet.

Fylkesrådmannen skal til fylkestingsmøtet i mars fremje ei sak med aktuelle vegstrekningar prioritert regionvis, med muligkeit for rask realisering. Trafikksikring av skulevegar skal ha høg prioritet.

Opplæring og helse

Den vidaregåande skulen er, i tillegg til å gi ungdom avgjerande grunnkompetanse før studiar og arbeidsliv ventar, det viktigaste verktøyet vi har for å utjamna sosiale forskjellar i samfunnet. Ved å gje alle elevar lik rett og lik moelegheit til å få seg ei utdanning, skapar vi eit samfunn der sosioøkonomisk status ikkje er avgjerande for folk si moelegheit til å skapa seg det livet dei sjølv ynskjer. I Hordaland har vi ein gjennomføringsgrad i den vidaregåande skulen på rundt 70 %. Fylkeskommunen har eit mål om å auka denne til 80 %, og dette skal også reflekterast i årsbudsjettet.

I Hordaland har vi dyktige lærarar og skuleleiarar som kvar einaste dag gjer ein stor innsats for å gje elevane våre den utdanninga dei har krav på. Dei strukturelle utfordringane vi har, reduserer skulane sin moelegheit til å gje eit best mogeleg tilbod til elevane. Karakterstyrte inntak og stykkprisfinansiering hemmar kvaliteten i utdanningstilbodet vårt.

Ny budsjettmodell og bærekraftig finansiering

Fylkestinget vedtek at fylkesrådmannen skal fremja ei sak der ulike budsjettmodellar for skulane vert drøfta. Vi ber fylkesrådmannen fremja forslag som viser ein meir tenleg finansieringsmodell som ikkje byggjer på stykkprisfinansiering, men som har til føremål å sikre fornuftig og bærekraftig finansiering av skulane. Det er ein føresetnad at skulane sjølv får koma med innspel.

Eit betre inntakssystem i Hordaland

Fylkestinget ber rådmannen gjennomgå gjeldande inntakssystem og vurdera alternativ til det reine karakterstyrte inntaket vi har i dag. Saka skal syna korleis gjeldande inntakssystem påverkar fråfall og motivasjon, reise- og søkemönster, samansettinga av elevar ved dei enkelte skulane og i kva grad eit nytt inntakssystem i kombinasjon med ny budsjettmodell kan bidra til ein meir berekraftig skulestruktur i Hordaland.

Fylkestinget ønskjer å skapa eit større mangfold i elevmassen ved dei enkelte skulane. I tillegg skal ein sikra alle elevane ein skuleplass innan ønskt studieretning, i nærleiken av heimstaden. Fylkestinget ber også fylkesrådmannen vurdera korleis ein kan bruka inntakssystemet til å motverka store variasjonar i status for skulane.

Det er ei målsetting at endå fleire enn i dag får oppfylt sitt førsteval av skule.

Saka skal handsamast hausten 2016, og evt. nytt inntakssystem skal gjelda frå skuleåret 2017/2018. Prinsippet om nærskule skal også utgreiast

Elev- og lærlingombod

Elevar i den vidaregåande skulen er ei av gruppene i samfunnet vårt med dårlegast rettssikkerheit. Elevane har ei rekke rettigheter og plikter, men har ikkje eit uavhengig organ som sikrar at desse vert oppfylte. Difor skal det, i tillegg til eit mobbeombod, tilsetjast eit uavhengig elev- og lærlingombod. I samanheng med tilsetjinga av eit slikt uavhengig ombod skal elevinspektørane si rolle på skulane reviderast slik at det vert ei fornuftig deling mellom ombodet og elevinspektørane sitt ansvarsområde.

Psykisk helse

20 % av born mellom 3 og 18 år har nedsett funksjonsevne på grunn av psykiske lidingar. Halvparten av desse har så alvorlege symptom at det tilfredsstiller krava til ein psykiatrisk diagnose. Meir enn ein av tre sekstenåringar har hatt så mange symptom at dei oppfyller krava til ein psykiatrisk diagnose og 15 til 20 % av alle norske ungdommar har symptom på depresjon. Skulehelsetenesta er eit kommunalt ansvar, men vi budsjetterer med fylkeskommunale midlar for å tilsetja skulepsykologar i dei vidaregåande skulane i Hordaland. Fylkesrådmannen skal så snart som mogleg fremja ei sak for fylkestinget der det vert skissert korleis fylkeskommunen kan samarbeida med kommunane for å få tilsett psykologar ute på skulane.

Alternative vegar til fagbrev

Fylkestinget ber fylkesrådmannen gjennomgå dei ulike løpa innan fagopplæringa for å koma tilbake til fylkestinget med ei sak om korleis vi kan gjere dei løpa med høgst gjennomføringsprosent meir kjent blant søkerane.

Tiltak for auka gjennomføring på yrkesfag

I Hordaland er det berre om lag ein tredjedel av elevene som byrjar på yrkesfag som fullfører med fagbrev. Nokon av desse fullfører med studiekompetanse, men ein stor del fell frå utan fagbrev og utan studiekompetanse. Fylkestinget set av 4,5 millionar i ein søkbar pott til skular med låg gjennomføringsgrad på yrkesfag. Fylkestinget ber fylkesrådmannen leggja frem ein heilheitleg sak som synleggjer naudsynte tiltak og kriterium for tildeling av midlar.

Kultur, idrett og regional utvikling

Kultur og idrett er eit område der små økonomiske midlar gjev store resultat. Det blir utført imponerande mange årsverk i frivillig arbeid over heile Hordaland på dette feltet, noko som gjer oss til eit særdeles aktivt kultur- og idrettsfylke. Fylkestinget vil prioritera auke i tilskot til aktivitetsbaserte tiltak slik at den frivillige innsatsen blir ytterlegare stimulert.

Campus Bergen

Fleirtalspartia ønskjer å etablera eit «campus Bergen» etter modell frå Sogndal for å få eit kompetansesenter der ein samlar idretten, høgskulen, næringsliv, olympiatoppen, Universitet i Bergen og den vidaregåande skulen. Fylkesrådmannen skal setja i gang planlegging og kome tilbake til fylkestinget med ei sak om korleis dette kan organiserast.

Liv og lyst

Fylkestinget legg inn att midlar til lokalsamfunnsutviklingstiltaket "Liv og lyst", og ber fylkesrådmannen gå i dialog med Innovasjon Norge og Fylkesmannen for å gjenoppta samarbeidet om dette.

Generelt

Arealøkonomisering

Fylkestinget ber fylkesrådmannen setja i gang eit arbeid med arealøkonomisering av fylkesbygget og disponerte bygg i nærlieken. Gjennomgangen skal syna dagens husleigekostnad pr. avdeling og faktisk framtidig arealbehov for det enkelte tenesteområdet i fylkeskommunen.

Hotell

Fylkestinget vedtek at Hordaland fylkeskommune berre skal bruke hotell der dei tilsette har tariffavtale.

Innsparing regional

Fylkestinget ønskjer ein gjennomgang og prioritering av oppgåvene innan regionalavdelinga, med mål om å spara inn 6 millionar kr i driftsutgifter. Fylkestinget ber rådmannen saman med regionalavdelinga vurdera aktuelle tiltak.

Seriøsitetskrav i bygg- og anleggskontraktar

For å motverka utfordringane med arbeidslivskriminalitet i bygg- og anleggsnæringa vil fylkestinget innføra seriøsitetskrav ved eigne bygg- og anleggskontraktar.

Ber rådmannen leggja fram sak korleis dette kan følgjast opp.

Endringar til rådmannen sitt budsjettframlegg for 2016:

INNTEKTER DRIFT	MILL.
------------------------	--------------

Driftsfinansiert investering	10
Udisponerte midlar	19
Belønningsmidlar kollektiv	23
Auka billettinntekter som følgje av flere kollektivreisande	8,07
Regionalavdeling, Nedtrekk	6
Midlar frå disposisjonsfond til drift	5,5
Arealøkonomisering	5
Omorganisering samferdsel	2
TOTALE INNTEKTER DRIFT	78,57
INNTEKTER INVESTERING	MILL.
Midlar frå disposisjonsfond til investering	28,5
Selje leilighet i Daniel Hansens gate 9 (eingangsmidlar)	3
TOTALE INNTEKTER INVESTERING	31,5
UTGIFTER DRIFT	MILL.
Miljø og samferdsel	
Prisvekst, 2,5 vekst og ikkje 4,5 prosent	20
Einheitstakst Bergen-Arna	10
Auka ruteproduksjon i Bergen	17
Fyllestasjon for hydrogen	4
Klimaplanen	2
Ferje Kinsarvik-Utne	1,7
Opplæring i trafikktryggleik i vgs	0,2
Opplæring og helse	
Reversere nedtrekk i læremidlar	5
Skulepsykologar, Forsøksprosjekt.	5
Tiltak for auka gjennomføring på yrkesfag	4,5
Ernæring i skulen. Frukost til elevar. Prioritere skular med fråfall.	1
Endringar skule-pc-ordning	1
Elev- og lærlingombod	0,65
Raftostiftelsen	0,2
FFO	0,15
Kirkens SOS	0,15
Actis	0,1
SAFO	0,05
Dysleksiforeningen i Bergen og omland	0,01
Kultur, idrett og regional utvikling	
Lyssetting smelteverkstomten i Odda	1

<u>Liv og lyst</u>	0,8
<u>Bokbåten Epos</u>	0,7
<u>Moster Amfi</u>	0,5
<u>Prosjektmidlar folkemusikk</u>	0,4
<u>Fargespill</u>	0,35
<u>Espeland Fangeleir</u>	0,3
<u>Cornerteateret</u>	0,26
<u>Edvard Grieg Kor</u>	0,2
<u>40 prosent stilling til dopingforebyggende tiltak</u>	0,2
<u>Kultur Vest</u>	0,2
<u>Kystpilgrimsleia</u>	0,2
<u>Kystsogevekene</u>	0,2
<u>Psykatri, rus. Idrett</u>	0,15
<u>Litteraturhuset</u>	0,1
<u>Samhandlingsarena/konferanse Campus Bergen</u>	0,1
<u>Hardanger Musikkfest</u>	0,1
<u>Planmidlar kulturhus Nordhordland</u>	0,1
TOTALE UTGIFTER DRIFT	78,57
UTGIFTER INVESTERING	MILL.
<u>Punktutbetring/trygge skulevegar</u>	31,3
<u>Flygel Kabuso</u>	0,2
TOTALE UTGIFTER INVESTERING	31,5"

2. Tillegg på retningsliner for bruk av partistøttemidlar. Tillegg kulepunkt:

.... eller fylkespartiet

3. Etter modell av samferdsledepartementets forsøk med enklare utbygging av gang- og sykkelvegar langs riksvegar etablerer Hordaland fylkeskommune eit forsøk med enklare utbygging av gang- og sykkelvegar langs fylkesvegar i Hordaland.

Fylkesrådmannen vert beden om å fremja sak til handsaming i Hordaland fylkesting 1. halvår 2016 med rammer for forsøket.

4. Hordaland fylkesting ber fylkesrådmannen i samarbeid med Skyss om å etablera eit eige prosjekt for å redusera snikprosenten i kollektivtransporten i fylket. Forventa auka billettinntekter skal øyremerkast kollektivilbod i Hordaland.

Fylkesrådmannen vert beden om å fremja sak til handsaming i Hordaland fylkesting 1. halvår 2016 med rammer for prosjektet.

Protokollmerknad frå R

Ved framtidige budsjettmøter i fylkestinget bør alle forslag leggje fylkesutvalet si innstilling til grunn. Det er denne innstillinga som har vore ute på høyring før dagens budsjettmøte, i samsvar med kommunelova.

